

Zimska povestica.

(Spisal Jos. Vandot.)

1.

Gesno je še zavezala Dolinarjeva mati svoji hčerki toplo zimsko ruto, popravila jo je še na glavi, potem je pa rekla: »Napravljena si, Metka, in lahko greš. Samo pazi, da se ti kaj ne zgodi v gozdu. Veš, lahko ti izpodrsne na zmrzlem snegu, pa padeš, da joj! Veš, Metka, skoro bi rada videla, da ostaneš rajši doma.«

»Oj, nikar, mama,« je odgovorila Metka hitro. »Kar pustite me in bodite brez skrbi! Pazila bom, da se mi ne zgodi kaj žalega. Res bom pazila, tako pazila!«

»No, pa pojdi v božjem imenu,« je dejala naposled mati. Metka pa je stopila iz hiše. V snegu so ždele male, krnjave sani. Stopila je deklica k njim. Prijela je za mrzle krivine in je potegnila. Zaškrípale so malo sani v zmrzlem snegu. Dvakrat jih je pretegnila Metka, potem pa jih je zvlekla na pot. Vpregla se je vanje, pa jih je vlekla lepo za sabo.

Mrzel dan je bil, da je škripalo pod nogami. Solnca še ni bilo nikjer. Spalo je še vedno daleč za snežniki in se mu ni ljubilo posijati v zmrzli zagorski svet. Mrtev je bil ves svet. Niti vrane ni bilo, da bi bila zakrakala v mrzli zimski dan.

Metka je vlekla navkreber svoje krnjave sani. Kadar je dihnila, ji je šinil iz ust vzduh, kakor sosedovemu dedu, kadar puha svojo čedro. Škripalo je deklici pod nogami, a na kodru las, ki ji je gledal izpod tople, volnene rute, se ji je nabiral srež. A Metke ni zeblo. Gorko je bila oblečena in obuta, a na rokah je nosila debele rokavice iz domače volne. Obrazek ji je bil rdeč kakor pirh, in oči so se ji smejale v zimski dan, kakor bi bile vesele, da je danes mrzlo — huj, tako mrzlo!

Mimo zasneženih jesenov je krenila Metka naravnost v gozd. Sneg je bil tako mrzel, da je vlekla svoje sani kar po trdi skorji. Pod visokimi mecesni jih je pustila, ker jih slednjič ni mogla več vleči skozi grmovje. Napotila se je potem še dalje in je dospela do visokega kupa dračja in do odpadkov drv. To vse je bila nabrala jeseni z materjo. Dobri sosed jima je dovolil, ker sta bili siroti in nista imeli svojega gozda. Pa jima je rekel dobri sosed: »Eh, kaj se bosta! Zima prihaja, pa kdo vama bo netil peč? Kaj pravita?« — Pa mu je odvrnila Dolinarjeva mati: »Da, da, sosed, prav pravite. Hudo je nama, ker sva siroti. A vam, sosed, je lahko govoriti.« — Pa se je namuzal dobri sosed in je rekel: »Eh, kaj se boste! V mojem gozdu je dosti drv zame in za vaju. Kar pojdita, pa naberita!«

Tako je rekel dobri sosed. Dolinarjeva mati in njena hčerka pa sta šli radostni v gozd in sta nabrali drv in dračja. Že dosti sta te reči pripeljali domov, da je bilo za prvo potrebo. A mraz je pritiskal vednobolj. Debele, ledene rože so se delale po oknih, in iz vsakega kotiča je velo tako neprijetno mrzlo, da je človeka kar ščemelo. Pa je sklenila tedaj Dolinarjeva mati, da izvozi še ostala drva dol iz gozda. A malo časa je

imela Dolinarjeva mati, ker je morala hoditi ves dan po hišah, da prisluži vsakdanjega živeža sebi in svoji mali, desetletni hčerki. Videla je to Metka, pa je sklenila: »Pa zakaj bi jaz ne izvozila drv? Hm, malo majhna sem, pa bo že šlo. Bom pa večkrat pripeljala.«

Tako je sklenila mala Metka. Povedala je to materi in je prosila, naj jo mati pusti v gozd po drva. V začetku se je mati upirala. No, naposled se je pa vendar vdala. Gorko je oblekla malo Metko in jo ogrnila s toplo, volneno ruto. Metka pa je prišla sani za mrzle krivine, pa je odšla v gozd. Pridno je znašala drva od velikega kupa do sani. Skoro vroče ji je že postajalo. A pridna Metka se ni upehala, ampak je postajala vednobolj vesela in vednobolj gibčna.

Tiho in mrtvo je bilo po širnem gozdu. Le tuintam je zaječala veja pod silno težo zmrzlega snega. Metke pa ni bilo strah. Glasno je jela prepevati veselo pesem, ki so se je bili naučili otroci ravno včeraj v šoli. Dobro je šlo Metki delo od rok. Že so bile polne sani. Povezala je Metka drva z debelo vrvjo in je trdno zastavila močni rajkelj. Poizkušala je potem, če je vse v redu in če se morda kaj ne prevrne medpotom s sani. A bilo je vse v redu. Zato pa je bila Metka vesela in je zapela še lepše in še glasneje. A glej, tedaj je zašumelo v grmovju, in kar naenkrat so se prikazale tri srne. Prestrašila se jih je Metka skoro, ker je mislila v prvem trenutku, da so prišli medvedje. A ko je videla, da so samo srne, se je zasmejala veselo: »Hihi, srnice so, dobre srnice . . .«

Gledale so srne malo deklico z velikimi, žalostnimi očmi. Še bliže so stopile, in Metka bi se jih bila lahko dotaknila z roko. »Srnice, uboge srnice, ali ste lačne?« jih je nagovorila. »Ali vas zebe? Seveda vas zebe, ker nimate niti kožuščka, niti tople, volnene rute. Oj, ve srnice, oj, ve revice!«

Zasmilile so se Metki uboge živalce, da ji je skoro stopila solza v oči. Stopila je Metka bliže, pa pobožala uboge srnice. A srnice so zmajale z glavami. Še enkrat so pogledale deklico z velikimi, žalostnimi očmi, pa so se obrnile in so odbrzele v goščavo.

»Uboge živalce!« je izpregovorila Metka. Potem pa je prišla za krivine. Vlekla je sani skozi gozd, da je škripalo rezko in glasno. Skoro se ji je zdelo, da jih je obložila preveč. A tolažila se je s tem, da pride kmalu na breg. Hej, in potem bodo tekle in drčale sani, da bo veselje! Vsedla se bo Metka odspred, pa bo ravnala z nogami sani, in kakor bi trenil, bo doma. Pa jo bo hvalila mamica, in v hiši bo potem tako prijetno in toplo, ko bo prasketal ogenj v peči!

In Metka je prišla na uglajeno pot, ki se je vila po bregu navzdol. Ustavila se je tam za trenutek. Lepo se je vsedla potem odspred in se je uprla s hrbtom v drva. Premaknila je potem z nogami sani, ki so se pričele počasi premikati naprej. Lepa je bila ta pot in gladka. Zato pa so drčale sani vedno hitreje in hitreje. Kadar so pa prišle do ovinka, jih je Metka vedno previdno in z lahkoto obrnila z nogo v pravo smer. Brzele so potem sani, da jih je bilo veselje gledati in je deklici skoro sapo

zapiralo. A Metka je sedela mirno odspredaj in jih je vodila spretno. Zadovoljno se je smehljala, in srce ji je poskakovalo veselja.

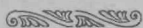
Glej, tam doli ji pa prihaja nasproti dobri sosed. Sliši sani, pa pogleda kvišku. Da te! Treba bo stopiti s pota, da ga ne povozijo. In res stopi dobri sosed vstran, pa počaka, da odbrzé sani mimo njega. Gleda in gleda — pa takrat zdrčé že. sani mimo njega, hitro kakor veter, in sosed zapazi malo Metko, ki se smeje tako veselo in radostno: »Hihihi . . .«

»Ti pribiti spak!« zakliče sosed za sanmi. »Kmalu bi me bila povozila ta preklicana Metka. Saj pravim — ta pribiti nepridiprav!«

Metka pa se je že ustavila tam doli pod bregom. Stopila je s sani, pa je pogledala tja gor, kjer je stal še vedno sosed in je gledal dol na Metko. Pa je slišal tedaj dobri sosed, kako se je smejala Metka radostno in zadovoljno: »Hihihi . . .«

Zažugal ji je sosed s pestjo dol z brega. A Metka je dobro vedela, da se sosed samo šali. Še enkrat se je zasmejala veselo, potem pa se je vpregla spet v sani. Vlekla je drva dalje in je prisopla kmalu na domači dvor. Pokukala je v hišo, če je morda mamica že doma. A bilo ni nikogar v hiši. Ravnokar je pogledalo izza škrbinastega snežnika solnce. Kroginkrog je zablestel sneg, kakor bi bil posejan s tisočerinimi biseri.

Prijetno in dobro se je zdelo Metki, da je posijalo solnce. Lepo je zložila drva pod oknom, a dračje je zmetala v šupo blizu kuhinje. Komaj je bila gotova, že je prišla mamica domov. Pohvalila je svojo zlato hčerko in zanetila v peči ogenj. Metka je vrgla raz sebe toplo, volneno ruto in debele rokavice. Vzela je s police šolsko knjigo. Vsedla se je kraj ognjišča, pa se je pričela učiti. Saj popoldne je morala v šolo. (Konec prih.)

Bela roža.

Kadar poljubila
vesna bo poljane,
rože pricvetele
bodo iz zemlje. —
In z radostnim srcem
in z radostno dušo
šel bom na poljane,
da utrgam rožo,
rožo svoje sreče . . .
Sapa bo zavela —
v lahnem njenem dihu
bodo vztrepetale,
zadrhtele rože;
in cvetovi rdeči
bodo zažareli,
kot na nebu zarja;
in cvetovi beli
bodo zablesteli
jasno, čarovito.

Pa utrgam rožo,
a ne izmed tistih
žarnordečih cvetov —
belo si utrgam
rožo tihe sreče . . .
Belo si utrgam
in z radostnim srcem
in z radostno dušo,
stopim čez poljane —
glasno bom prepeval
pesmice o roži,
snežnobeli roži,
pesmice o sreči . . .
In nad mano vesna
se mi bo smehljala,
jaz pa bom prepeval,
vriskal sred poljan — —

Vekomir.

